

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพของเด็กก่อนวัยเรียนในอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross Sectional Analytical Study) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียนในอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี จำนวน 500 คน
(ที่มา: ทะเบียนรายชื่อเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอหนองจิก ปี พ.ศ. 2557)

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ปกครองเด็กวัยก่อนเรียนในอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี โดยใช้การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างและได้ใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากรโดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ดังสูตรของ Taro Yamane (1967) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = 0.05

$$\text{แทนค่าสูตร} \quad n = \frac{500}{1 + 500(0.05)^2}$$

$$n = 223 \text{ คน}$$

3. วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของตัวอย่างที่คำนวณสูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) ได้เท่ากับ 223 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) แบบการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจะเป็นการสุ่มจากคอมพิวเตอร์ โดยจะกำหนดหมายเลขประจำตัวให้แก่สมาชิกทุกหน่วยในประชากร ตั้งแต่หมายเลข 001-500 และสุ่มจากคอมพิวเตอร์จนกระทั่งครบจำนวนตัวอย่างที่ต้องการจำนวน 223 คน โดยทุก ๆ หน่วยในประชากรมีโอกาสที่จะได้รับเลือกมาเป็นตัวอย่างเท่ากัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย **ข้อคำถาม** คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองเกี่ยวกับ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนบุตร รายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษา เป็นแบบตรวจเช็ครายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ด้านการดูแลทันตสุขภาพ ประกอบด้วยคำถามปลายเปิด ข้อคำถามมี 2 ตัวเลือก ได้แก่ ใช่ ไม่ใช่ จำนวน 20 ข้อ โดยเกณฑ์การให้คะแนนตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน ใช้ทฤษฎีการแบ่งระดับของ Best, 1997 ในการแบ่งระดับความรู้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าความต่างระดับ} &= \frac{\text{จำนวนคะแนนรวมสูงสุด} - \text{จำนวนคะแนนรวมต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{20-0}{3} \\ &= 6.67 \end{aligned}$$

ระดับความรู้ ช่วงคะแนน

ระดับต่ำ	0- 6.67	คะแนน
ระดับปานกลาง	6.68-13.33	คะแนน
ระดับสูง	13.34-20.00	คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติด้านการดูแลทันตสุขภาพลักษณะแบบสอบถามในแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบ Likert Scale มี 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ประกอบด้วยคำถามเชิงบวก (Positive Statement) จำนวน 10 ข้อ และคำถามเชิงลบ (Negative Statement) จำนวน 10 ข้อ โดยเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วย	3 คะแนน	1 คะแนน
ไม่แน่ใจ	2 คะแนน	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	1 คะแนน	3 คะแนน

ใช้ทฤษฎีการแบ่งระดับของ Best , 1989 ในการแบ่งระดับทัศนคติ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าความต่างระดับ} &= \frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{3-1}{3} \\ &= 0.67 \end{aligned}$$

ระดับทัศนคติ ช่วงคะแนน

ระดับสูง	2.35-3.00	คะแนน
ระดับปานกลาง	1.68-2.34	คะแนน
ระดับต่ำ	1.00-1.67	คะแนน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพของนักศึกษาทันตแพทย์ก่อนวัยเรียนของผู้ปกครองเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบ Likert Scale มี 3 ระดับ ประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ ลักษณะคำถามแบบปลายปิด เป็นแบบตัวเลือก 3 ตัวเลือก ได้แก่ ทำทุกวัน ทำบางวัน ไม่เคยทำ ประกอบด้วยคำถามเชิงบวก (Positive Statement) จำนวน 16 ข้อ และคำถามเชิงลบ (Negative Statement) จำนวน 4 ข้อ โดยเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อปฏิบัติตน	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
ทำทุกวัน	3 คะแนน	1 คะแนน
ทำบางวัน	2 คะแนน	2 คะแนน
ไม่เคยทำ	1 คะแนน	3 คะแนน

ใช้ทฤษฎีการแบ่งระดับของ Best, 1989 ในการแบ่งระดับการปฏิบัติ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ค่าความต่างระดับ} &= \frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{จำนวนคะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{3-1}{3} \\ &= 0.67 \end{aligned}$$

ระดับการปฏิบัติ ช่วงคะแนน

ระดับสูง	2.35-3.00	คะแนน
ระดับปานกลาง	1.68-2.34	คะแนน
ระดับต่ำ	1.00-1.67	คะแนน

2.การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความตรงของเนื้อหา และความเที่ยงของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 การหาความตรงของเนื้อหาของเครื่องมือ (Content validity)

- ตรวจสอบโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

2.2 การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

- ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับผู้ปกครองพื้นที่ใกล้เคียงที่ลักษณะทางภูมิศาสตร์ การปกครอง ประเพณีและวัฒนธรรมที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย แล้วนำข้อมูลมาหาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการทดสอบความค่าความเที่ยงของเครื่องมือภาพรวม เท่ากับ 0.80 และสามารถแยกรายด้านได้ ดังนี้

2.2.1 ด้านความรู้ด้านการดูแลทันตสุขภาพ เท่ากับ 0.80

2.2.2 ด้านทัศนคติด้านการดูแลทันตสุขภาพ เท่ากับ 0.81

2.2.3 ด้านการปฏิบัติของผู้ปกครองในการดูแลทันตสุขภาพ เท่ากับ 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ประสานเครือข่ายเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดในการดูแลการดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยการชี้แจงคุณสมบัติกลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูล และช่องทางการส่งกลับของแบบสอบถามที่ได้เก็บมาเรียบร้อยแล้ว

2. ขั้นตอนดำเนินการ

2.1 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการลงข้อมูลในแบบสอบถามแก่ผู้ช่วยวิจัยจำนวน 1 ท่านก่อนลงเก็บข้อมูล

2.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการลงข้อมูลในแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง

2.3 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติที่กำหนด

2.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตอบมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยและสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยบันทึกรหัสกลุ่มตัวอย่างแทนชื่อและการกำหนดวิธีการเข้าถึงข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิธีการสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้มีการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

1.1 ความถี่ ร้อยละ ในการบรรยายลักษณะกลุ่มตัวอย่างและข้อมูลพื้นฐาน

1.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวัดระดับความรู้ด้านการดูแลทันตสุขภาพ ทิศนคติด้านการดูแลทันตสุขภาพ และการปฏิบัติของผู้ปกครองในการดูแลทันตสุขภาพ

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)

ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีแบบถอยหลัง (Backward Method) ในการวิเคราะห์การปฏิบัติของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพของเด็กก่อนวัยเรียนในอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05

Prince of Songkla University
Pattani Campus